

Yttrande över delbetänkandet Skolor mot brott (2024:17)

Myndigheten för delaktighet (MFD) arbetar med att främja, guida och stödja samhällets aktörer att genomföra sina uppdrag utifrån hela befolkningens behov och förutsättningar. MFD lämnar följande yttrande.

Sammanfattning

Myndigheten för delaktighet tillstyrker i huvudsak förslagen i delbetänkandet, vi lämnar dock ett antal kommentarer och rekommendationer för det fortsatta beredningsarbetet.

Myndighetens synpunkter

MFD tillstyrker i huvudsak förslagen i delbetänkandet. Utgångspunkten för MFD är att det är viktigt att bedriva ett brottspreventivt arbete i skolan och att därmed skapa ökad trygghet för både elever och skolanställda. Utredningens konsekvensanalys av hur förslagen i delbetänkandet kommer påverka barn och unga i skolan med funktionsnedsättning är dock begränsad.

MFD vill framhålla att det finns stora skillnader mellan den ordinarie skolan och anpassade skolan vad gäller arbetssätt, storlek och organisering, vilket kommer att innebära olika förutsättningar att utföra det arbete som föreslås i betänkandet.

Utredningen för heller inte några resonemang kring hur tillämpningen av förslaget om att i skollagen reglera en möjlighet att besluta om undersökning av väskor och andra föremål inom skolans område, eventuellt skulle kunna påverka, eller upplevas integritetskränkande, specifikt för barn/elever med funktionsnedsättning. Utredningen lägger här över ett stort ansvar på de myndigheter (Skolverket, i samråd med SPSM) som ska utforma ett stödmaterial för tillämpningen av bestämmelsen.

MFD anser vidare att ett systematiskt brottsförebyggande arbete behöver vara baserat på bästa möjliga kunskap. Svensk och internationell forskning visar att barn och unga med funktionsnedsättningar är överrepresenterade som utsatta för

våld och övergrepp¹, men det finns fortfarande för lite kunskap om detta, liksom om eventuella samvariationer med våldsutövande, brott och kriminalitet. MFD arbetar för närvarande med en kunskaps fördjupning om funktionsnedsättning, normbrytande beteende och tidig rekrytering till kriminalitet, vilket kommer att ge viss ny kunskap inom området, men mer sådan kunskap behöver utvecklas. Sådana undersökningar och statistik behöver fortsatt utvecklas för att det brottsförebyggande arbetet ska bedrivas utifrån bästa möjliga kunskap. Kunskapsstöd om våld och våldsutsatthet hos personer med funktionsnedsättning behöver därefter komma till kännedom för de aktörer som ska arbeta våldspreventivt.

MFD har i tidigare sammanhang lyft fram behovet av att undersökningar om våld i den ordinarie skolan som t.ex. Brottsförebyggande rådets skolundersökning om brott (SUB) borde innehålla bakgrundsvariabeln funktionsnedsättning. Detta skulle ge en tydligare bild av både våldsutsatthet och våldsutövande för elever både med och utan funktionsnedsättning. I dagsläget genomförs denna undersökning inte i den anpassade skolan, vilket också behöver ske för att få en bild av hur dessa elevers situation är.

MFD har också beskrivit behoven av kunskapsutveckling och samverkan mellan olika aktörer som deltar i det brottsförebyggande arbetet.² Vi anser att ett fortsatt och utvecklat förebyggande arbete och samverkan mellan olika kompetenser i skolan, socialtjänst, polis och hälso- och sjukvård är grundläggande för att tidigt upptäcka och motverka både våldsutövande och våldsutsatthet. I befintliga samverkansformer som sociala insatsgrupper (SIG) och skola, socialtjänst, polis och fritid i samverkan (SSPF), saknas ofta de anpassade skolorna, varför det är viktigt att även de inkluderas i det lokala arbetet.

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har generaldirektör Malin Ekman Aldén (beslutande), avdelningschef Pernilla Börjesson och utredare Karin Westling (föredragande) deltagit.

Myndigheten för delaktighet

[elektroniskt underskriven]

Malin Ekman Aldén

---

¹ Se tex Stiftelsen Allmänna Barnhuset, (2024) Mer utsatta än andra, om våld och övergrepp mot barn med funktionsnedsättning.

² Se tex MFD (2023), Att förebygga och bekämpa våld mot personer med funktionsnedsättning, Samhällets kunskap, åtgärder och insatser.